

Technische vragen en antwoorden AB 30 januari 2019

3.a.1 **Nazorgonderzoek rekenkamercommissie Nationaal Bestuursakkoord Water Fractie VVD**

Nazorgonderzoek Rekenkamercommissie Nationaal Bestuursakkoord Water Op pagina 4 van de rapportage wordt gemeld dat er nog sprake is van een restopgave, waarvan het de vraag is of deze restopgave, gezien de afweging van kosten en maatschappelijke baten, nog wel geheel opgepakt moet worden en dat hierover nog overleg zal zijn met de provincie.

Vraag

Wat houdt deze restopgave materieel in?

Antwoord

Bij de periodieke toetsing op wateroverlast wordt getoetst bij welke frequentie wateroverlast optreedt en vervolgens wordt gekeken naar het lokale grondgebruik de overstrooming vaker is dan de 'norm'. Daar waar dat het geval is, ligt een inspanningsverplichting: de 'opgave'. Met maatregelen kan wateroverlast teruggedrongen worden. De conclusie bij de toetsing in 2014 was dat dit in de praktijk niet altijd kan en ook niet alles in één planperiode. Ten eerste omdat er gevallen zijn waar, ongeacht beschikbare middelen, terugdringen tot binnen de 'norm' technisch gezien niet kan. Ten tweede zijn er locaties waar het technisch gezien wellicht zou kunnen, maar waar de inspanning (maatschappelijke kosten) in geen verhouding staat tot de maatschappelijke baten. In beide gevallen is dat logisch te verklaren doordat de norm overschreden wordt omdat er een functie (vaak een teelt van een individu) op een lage plek is gesitueerd die ongeschikt is voor die functie. Ten derde is het fysiek niet mogelijk om alle aandachtspunten die aangepakt kunnen worden, ook allemaal in één planperiode te realiseren. Die prioritering zit in de basis in het waterbeheerplan van 2015 vervat. Deze drie factoren tezamen leiden evenwel tot een 'restopgave'.

Vraag

Is hierover al overleg geweest met de provincie en zo ja, wat was daarvan de uitkomst?

Antwoord

In 2016 hebben de drie waterschappen een tussenrapportage wateroverlast ingediend, waarin ook dit punt geadresseerd werd en is daar bestuurlijk overleg via de Noord-Brabantse Waterschapsbond over geweest met de provincie. Naar aanleiding daarvan heeft de provincie op verschillende plaatsen in Brabant de normen in de Verordening water Noord-Brabant aangepast.

Fractie Natuurterreinen

Vraag

Bij de rapportage ontbreken de bijlagen 3 en 4. Voor een volledig beeld van de bestuurlijke reacties zou ik graag deze bijlagen alsnog ontvangen.

Antwoord

De bijlagen 3 en 4 zijn aan het einde van het rapport toegevoegd.

3.a.3 **Brief aan het algemeen bestuur 'Termijnoverschrijding reacties rekenkamercommissie'**

Fractie VVD

Vraag

De analyse die gegeven wordt is duidelijk, maar wat is nu de inhoudelijke oorzaak die aan die termijnoverschrijding ten grondslag ligt? Betreft dat bijvoorbeeld (langdurige) ziekte, te hoge werkdruk, afhankelijkheid van samenwerkingspartners, etc.?

Antwoord

Er is geen onderzoek gedaan naar de inhoudelijke oorzaken van termijnoverschrijdingen door de ambtelijke dienst. Inmiddels is het werkproces

aangepast zodat termijnverstijgingen worden voorkomen.

3.b.1 Onderzoek rekenkamercommissie ICT en Veiligheid

Fractie VVD

Vraag

Zijn er uitgangspunten en/of randvoorwaarden geformuleerd voor het plan ICT en Veiligheid en de uitvoerende organisatie daarvan (het uitvoerende programma)? Zo ja, hoe luiden die?

Antwoord

Er is geen specifiek plan ICT en veiligheid. Er is de Baseline Informatieveiligheid Waterschappen (BIWA) wat straks de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) gaat worden. De BIWA is vertaald naar het beleid voor de 3 Brabantse waterschappen. Dit is voor Waterschap Brabantse Delta het plan wat overigens verder gaat dan alleen ICT en veiligheid. In dit plan staan uitgangspunten en randvoorwaarden geformuleerd waaraan moet worden voldaan. Alle audits baseren zich op de uitgangspunten en randvoorwaarden van deze baseline. In de baseline staan ongeveer 100 uitgangspunten en richtlijnen geformuleerd. De BIWA is een openbaar stuk en voor iedereen inzichtelijk.

3.b.2 Financieel normenkader 2018

Fractie Ongebouwd

Vraag

De bijlage normenkader Gemeenschappelijke regelingen geeft een overzicht van de Gemeenschappelijke regeling van het waterschap. Wat is de reden dat SNB op deze lijst ontbreekt?

Antwoord

De reden dat de Gemeenschappelijke Regelingen destijds zijn toegevoegd aan het normenkader, is dat de rechtmatigheid van de aan de Gemeenschappelijke Regelingen verstrekte bijdragen voortvloeit uit de onderliggende gemeenschappelijke regelingen. Daarmee zijn de gemeenschappelijke regelingen dus feitelijk onlosmakelijk onderdeel van het normenkader. De deelneming in SNB is van andere aard aangezien dat sec gaat om een aandelenbelang waarbij alleen sprake is van een deelname in het kapitaal. Daarmee hoeft SNB niet in het normenkader aangezien er geen onderliggende regeling is die hieraan ten grondslag ligt.

3.b.3 Ruimtelijke adaptatie

Fractie CDA

Vraag

Wanneer wordt het Actieprogramma voor het nieuwe bestuur voorbereid, en wanneer wordt dat voorgelegd?

Antwoord

De voorbereidingen starten na vaststelling van de position paper. Wanneer het exact wordt voorgelegd wordt nog afgestemd met de planning van het nieuwe waterbeheerprogramma en de bestuurlijke agenda voor 2019 waar het nieuwe bestuur zich over zal buigen.

Vraag

De constatering onder 3.1. "In de toekomst vaker buien" en 3.2. "in de toekomst langere perioden van droogte", lijken in tegenspraak, of toch niet?

Antwoord

Dat is niet in tegenspraak, klimaatverandering heeft twee effecten, vaker en meer neerslag en vaker en meer droogte en hitte. In de factsheet die voorafgaand aan de beeldvorming is verstrekt, is dit verder toegelicht.

Fractie Natuurterreinen

Vraag

Adviesnota:

De beeldvormende sessie over klimaatadaptatie en ruimtelijke adaptatie was toch op 24 januari 2018? Op 15 mei 2018 was er een informatiebijeenkomst over CO2-voetafdruk en energietransitie en op 10 oktober 2018 een oordeelsvormende sessie over ruimtelijke adaptatie? Heb ik hiermee de juiste data?

Antwoord

De eerste beeldvormende sessie was inderdaad op 24 januari 2018. Deze datum

wordt aangepast in de adviesnota en het position paper.

Vraag

Bij 'uitvoering' eerste bolletje kunt u enkele voorbeelden geven van concrete maatregelen die reeds uitgevoerd worden, meekoppelkansen en versnellingsaanpak?

Antwoord

Voorbeelden van dergelijke maatregelen zijn extra waterconserveringsmaatregelen, robuuste ecologische verbindingzones. Klimaatrobuustheid wordt bijvoorbeeld meegekoppeld in het regionaal natuurbod van gemeenten, het wordt meegenomen in projecten zoals Cruislandse Kreken. In de versnellingsaanpak wateroverlast pakken we naast reeds geplande maatregelen de komende tijd nog 11 extra projecten op samen met gemeenten om wateroverlast tegen te gaan, verspreid door het hele gebied.

3.b.4

Gedragcodes en uitvoeringsregels integriteit algemeen en dagelijks bestuur

Fractie Bedrijven

Voor wat betreft de inleiding bij de gedragsregels;

Vraag

Is dat een landelijke (standaard) inleiding of een voor ons specifiek eigen inleiding ?

Antwoord

Het betreft de standaard inleiding die is opgenomen in de Modelgedragcodes die door de Unie van Waterschappen, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties zijn opgesteld.

Vraag

Waarom wordt er in de inleiding (nog in de code zelf) niet gesproken over de unieke samenstelling van het bestuur, namelijk monistisch en met geborgde zetels (gezien de nadruk op "politieke ambtsdragers" en "kiezersmandaat")?

Antwoord

De gedragscode geldt voor alle leden van het algemeen bestuur. Voor wat betreft de gedragsregels wordt er geen onderscheid gemaakt in gekozen of door organisaties benoemde leden. De wijze waarop men volksvertegenwoordiger wordt, is niet relevant, het gaat er uiteindelijk om dát men volksvertegenwoordiger is. Hieraan worden bepaalde integriteitseisen gesteld.

Voor wat betreft de code zelf (AB);

Vraag

Paragraaf 2, artikel 1 spreekt over (neven)functies die openbaar gemaakt moeten worden. Zijn er dan ook (neven)functies die niet openbaar gemaakt hoeven te worden ? En zo ja, waar is het onderscheid te vinden?

Antwoord

Nee, er zijn op grond van de Waterschapswet geen functies die niet openbaar gemaakt hoeven te worden. De nevenfuncties van de bestuurders worden ook nu al openbaar gemaakt.

Vraag

Paragraaf 4, artikel 4.2 gaat over deelname aan excursies en evenementen voor rekening van anderen dan het waterschap. Noch dit artikel, noch de toelichting maakt duidelijk of en wanneer dit van toepassing is. Hoe moet hier mee omgegaan worden ? Denk aan uitnodigingen van collega waterschappen, UVW, HWBP, NBWB, eigen belangenverenigingen etc. Dit ook in relatie met artikel 6.1 ("het AB bevordert een eenduidige interpretatie van de gedragscode. Ingeval van leemtes en ONDUIDELIJKHEDEN in de gedragscode voorzien zij daarin."). In de toelichting staat dat "Excursies, evenementen en buitenlandse reizen in de hoedanigheid van lid van een politieke partij vallen hier dus niet onder." Hoe zit dat bij de geborgde zetels ? Dus bij excursies, evenementen en/of buitenlandse reizen georganiseerd door of namens de benoemende organisatie?

Antwoord

Het doel van artikel 4.2 is met name gelegen in transparantie te bevorderen over de deelname aan excursies, evenementen en buitenlandse reizen die door derden

worden georganiseerd zodat een ieder hiervan kennis kan nemen. De achterliggende gedachte is dat bij een uitnodiging voor een evenement, excursie of buitenlandse reis steeds wordt nagedacht of deelname kan leiden tot beïnvloeding van de onafhankelijke positie als bestuurder.

Voor het deelnemen aan excursies, evenementen en buitenlandse reizen door bestuursleden georganiseerd door de organisaties van de geborgde zetels geldt hetzelfde als voor de leden van het algemeen bestuur die lid zijn van een politieke partij.

Vraag

Waarom noemen we het code 2018 als we die pas voor het eerst in 2019 vaststellen? Is dat niet verwarrend?

Antwoord

Dit zal worden aangepast naar 2019.

Fractie Ongebouwd

Vraag

Artikel 4.2

Tijdens de thema bijeenkomst van 16 januari 2019 hebben wij uitvoerig gediscussieerd over dit artikel en de wijze waarop het geformuleerd was. Tekstuele aanpassing van dit artikel was niet mogelijk omdat de standaard tekst moest worden aanhouden. Wel is toegezegd dat de interpretatie van dit artikel zou worden toegelicht in de nota van toelichting. Deze nota van toelichting ontbreekt bij dit agendapunt. Wanneer kunnen we deze verwachten?

Antwoord

De toelichting op de gedragscode begint op pagina 7 van de Gedragscode voor de leden van het algemeen bestuur. In de toelichting op artikel 4.2 en 4.3 staat vermeld dat het gaat om excursies, evenementen en buitenlandse reizen die als lid van het algemeen bestuur worden aanvaard.

Fractie CDA

Vraag

Waarom in de gedragscodes niet het jaartal van 2019 opgenomen?

Antwoord

Zie het antwoord hierboven.

3.b.5 Peilbesluiten bij waterschap Brabantse Delta

Fractie Ongebouwd

Vraag

Met het inwerking treden van de Omgevingswet kunnen functies van grond mogelijk wijzigen. Hoe gaat het waterschap in samenspraak met de gemeentes nu de hoofdfuncties landgebruik en watersysteem voor de toekomst vaststellen als de functies nog kunnen wijzigen? Iedere gemeente heeft namelijk tot 2029 de tijd om een omgevingsplan vast te stellen en dan worden de functies en regels voor gebieden verankerd in programma's en het omgevingsplan.

Antwoord

De inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert op zichzelf niets aan functies van gronden. Op dit moment worden functies van gronden bepaald in het bestemmingsplan onder de Wet ruimtelijke ordening. Dat wordt het omgevingsplan onder de Omgevingswet. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden bestemmingsplannen onder het overgangsrecht in werking tijdelijk gelijk gesteld aan een echt omgevingsplan. Maar zoals ieder bestemmingsplan nu ook al met enige regelmaat geactualiseerd moet worden en actueel moet zijn, waarbij water via de watertoets betrokken moet worden, zo moeten ook omgevingsplannen straks actueel gehouden worden en moet water daarin betrokken worden. Daarin verandert in wezen niets.

Vraag

In dit kader reist ook de vraag hoe het waterschap beoogt om een waterschap verordening op te stellen en wordt deze in samenspraak met De Dommel en Aa en Maas. Worden de gemeentes ook in dit proces betrokken?

Antwoord

Het waterschap zal een waterschapsverordening op moeten gaan stellen. Op dit moment loopt een verkenning met De Dommel en Aa en Maas om te kijken hoe dit gaat gebeuren en welk proces daarbij beoogd wordt. Dat wordt aan de nieuwe besturen voorgelegd.

Fractie CDA

Vraag

In adviesnota financiële dekking staat dat zo nodig voor 2020 e.v. aanvullend budget worden opgevoerd in Kadernota. Wie of wat bepaalt "zo nodig" en wanneer?

Antwoord

Op basis van ervaringen in 2019 wordt ambtelijk ingeschat hoeveel budget gemiddeld jaarlijks nodig is voor het doorlopend actueel houden van peilbesluiten. Het bestuur besluit hierover bij vaststelling van de Kadernota en de begroting.

Vraag

Kunnen wij de voorlopige planning van de herzieningen ter informatie ontvangen?

Antwoord

De eerste algehele herziening die wordt opgestart is peilbesluit Halderberge. In 2019 worden ook twee clusters van partiële herzieningen voor besluitvorming aangeboden. Daarnaast wordt peilbesluit Oosterhout-Waalwijk partieel herzien voor het project Westelijke Langstraat. Planning voor overige herzieningen wordt nog opgesteld op basis van de nog uit te voeren actualiteitstoets.

Vraag

In de nota wordt als hoofdfunctie natuur genoemd, een vergelijkbare functie is waterkwaliteit en ecologie (blz 9 en 10). Is er strijdigheid mogelijk tussen de functie ecologie en natuur? Of gaat het om dezelfde functie?

Antwoord

Natuur is één van de grondgebonden functies die het waterschap probeert te faciliteren met een peilbesluit. Waterkwaliteit en ecologie betreffen de toestand en functioneren van de watergangen zelf. Dit zijn verschillende plaatsen en verschillende biotopen met verschillende doelen. Strijdigheid tussen die functies is mogelijk en wordt op basis van belang afgewogen.

Vraag

Peilafwijkingen worden zo beperkt mogelijk gehouden (blz 11) om grotere gebieden te kunnen hebben. Kan het toestaan van een peilafwijking niet juist zorgen voor mogelijk een (omliggend) groter peilgebied, omdat daarmee een probleem (van kleine oppervlakte) opgelost kan worden?

Antwoord

Voorkómen van versnippering van het watersysteem is één van de uitgangspunten voor een robuust watersysteem (beheer, weerbaarheid, kosten). In de integrale afweging van gebiedskenmerken, functies, kaders en belangen kan het altijd zo zijn dat opknippen van het gebied en/of het toestaan van een peilafwijking meer voordan nadelen heeft. In dat geval kan daar zeker voor worden gekozen.

Vraag

Kunnen wij de tekst onder "maatschappelijk belang dienen" op blz 15, over passende maatregelen door belanghebbenden, niet als een bevestiging lezen van bovenstaande vraag?

Antwoord

De afweging vanuit het maatschappelijk belang kan inderdaad zo uitpakken.

Vraag

Peilwijziging en kosten (16). Kunt u een voorbeeld geven van compenserende maatregelen? Kunnen daar ook peilafwijkingen onder mogelijk zijn?

Antwoord

Compenserende maatregelen vanuit het redelijkheids- en billijkheidsprincipe kunnen bijvoorbeeld (niet limitatief) zijn: bouwkundige maatregelen, financiële tegemoetkoming, ophoging en inderdaad het toestaan van een peilafwijking.

Vraag

Relatie peilbesluit, wateroverlast en droogte (17). Kan door het hierbij genomen uitgangspunt van het Peilbesluit, er sprake zijn van een belemmering om te kunnen

optreden in tijden van overlast (voormalen) en droogte (peilopzet)?

Antwoord

Het Peilbesluit is er voor normale omstandigheden. Extreme natte en droge periodes komen voor, in deze periodes kan het waterschap afwijken van het peilbesluit. In de nieuwe beleidsnota is meer ruimte gecreëerd om in te spelen op wateroverlast en droogte door de (dynamische) marges in sommige gevallen ruimer te maken en door flexibel peilbeheer als (voorkeurs)type peilbeheer te benoemen.

Vraag

Kunnen de genoemde Kaders Waterbeschikbaarheid WBD 2017-2021 op IBAB's geplaatst worden?

Antwoord

De Kaders Waterbeschikbaarheid worden via iBABS beschikbaar gesteld.

Vraag

Vraag om het verslag van commissie watersystemen op IBAB's te zetten.

Antwoord

De presentaties worden zo snel mogelijk gepubliceerd op iBABS. Het concept verslag wordt zodra het beschikbaar is verspreid onder de leden van de Commissie watersystemen en wordt vastgesteld tijdens de eerstvolgende Commissievergadering.

Fractie PvdA

Vraag

Pagina 14 De 5 voorkeursvolgorde type peilbeheer worden vermeld.

Welke type peilbeheer wordt er nu gehanteerd?

Antwoord

De typen peilbeheer die tot nu toe zijn gehanteerd zijn zomer- en winterpeil, vast peil, natuurlijk peil en (actief gestuurd) flexibel peil.

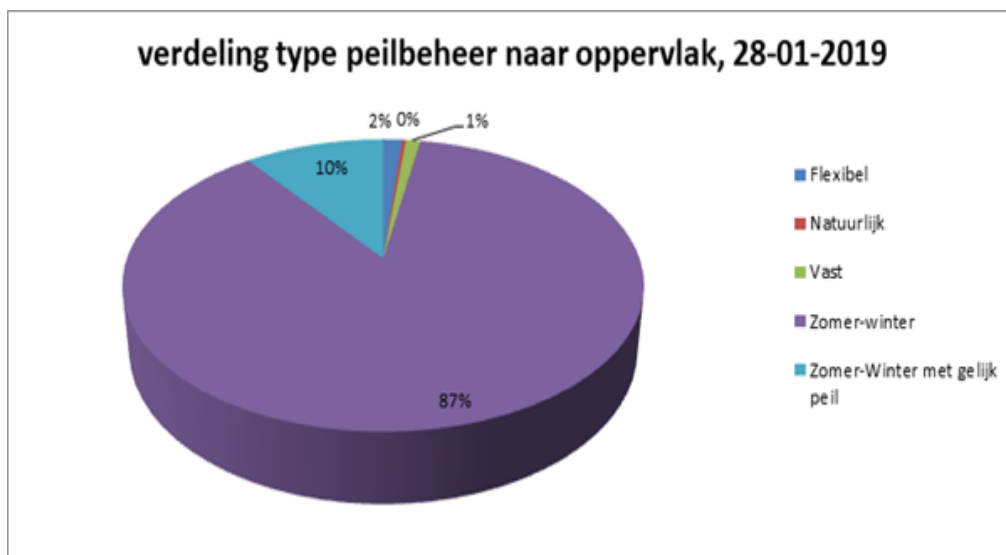
Vraag

Is hiervan een overzicht? Zo ja, Graag inzicht in het huidige peilbeheer. (%'s dan wel ha's relatief) (hoeveel % / ha type 1, hoeveel type 2 etc]

Antwoord

Van het type peilbeheer zomer-winter (97%) heeft 10% een zomerpeil dat hetzelfde is als het winterpeil. In het nieuwe beleid zou dit een vast peil genoemd worden.

type peilbeheer	oppervlakte [hectaren]	percentage
Flexibel	768	1,4%
Natuurlijk	158	0,3%
Vast	581	1,1%
Zomer-winter	47540	86,9%
Zomer-Winter met gelijk peil (vast)	5656	10,3%

Vraag

Het peilbeheer is ook afhankelijk van klachten, kansen of verzoeken (pg 26). Wat is dan leidend het type peilbeheer of bijv een verzoek?

Antwoord

Op pagina 26 is aangegeven welke aanleidingen er kunnen zijn om een peilbesluit te herzien. Uit een klacht, melding, kans of verzoek uit de streek kan blijken dat het verstandig is om het peilbesluit te herzien. Als het peilbesluit is vastgesteld wordt het peilbeheer conform het peilbesluit gevoerd. Het peilbesluit is dus altijd leidend.

Fractie Water Natuurlijk

Vraag

In de commissie watersystemen zijn we meegenomen in, laten we zeggen, het meer dynamisch houden van de peilbesluiten. De Brabantse waterschappen voeren hiertoe gesprekken met de provincie. Kan dit besluit al genomen worden, vooruitlopend op de uitkomsten van de gesprekken met de provincie?

Antwoord

Het besluit over de aanpak van waterschap Brabantse Delta kan worden genomen ongeacht een besluit over provinciaal beleid. Dit is ondervangen door de definitie van actuele peilbesluiten: een actueel peilbesluit is een peilbesluit dat is toegesneden op omstandigheden, functies en belangen in een gebied en voldoet aan vigerend beleid. Onder vigerend beleid valt ook provinciaal beleid. Dit provinciaal beleid kan wel bepalend zijn voor de planning van herzieningen.

Vraag

Geeft de droge zomer van 2018 aanleiding om anders om te gaan met de peilen in het kleigebied van West-Brabant? Wij denken dan aan blauwalgen, zoute kwel en doorspoelen van polderwateren. Hoe worden de natuurdoelen hierin meegenomen?

Antwoord

In de afgelopen zomer hebben we grotendeels kunnen voldoen aan de peilen uit het peilbesluit. Zou er te weinig water zijn geweest voor peilhandhaving, dan zou dit buiten het peilbesluit vallen omdat het om een extreme situatie gaat. Door de noodmaatregel van het inzetten van de Marksluis van RWS is dit voorkomen.

Een ander probleem kan de waterkwaliteit in de polders en van het inlaatwater zijn. In de polders zelf zijn geen grote waterkwaliteitsproblemen bekend geweest, hier zijn ook geen metingen verricht. Door de hoge watervraag van watergebruikers was er automatisch veel doorspoeling.

Op het Mark-Dintel-Vliet stelsel zijn wel veel problemen geweest met blauwalgen. Door te hoge concentraties zijn zelfs inlaten naar enkele polders dicht gegaan. Dit valt wederom buiten het peilbesluit vanwege de extreme omstandigheden.

Vraag

In hoeverre is 'teelt volgt peil' dominant ten opzichte van, omgekeerd, 'peil volgt teelt'; de vraag is des te relevanter als bijvoorbeeld een natuurbelang mee speelt in de afwegingen?

Antwoord

Zie ook beantwoording van de onderstaande vraag voor toelichting.

'Teelt volgt peil' is van belang bij het toekennen van functies aan een gebied. De algemene democratie stelt ruimtelijke functies vast, het waterschap adviseert in deze fase. Na vaststelling van ruimtelijke functies faciliteert het waterschap deze functies met het peil. Hierbij wordt gezocht naar een peil dat zo goed mogelijk de combinatie van functies in het gebied bedient, maar waarbij ook de robuustheid van het watersysteem wordt meegewogen. De afweging vindt integraal plaats, of natuur of landbouw zwaarder weegt zal per gebied verschillen.

Fractie Natuurterreinen

Vraag

Beleidsnota:

Pag. 8 gebruiksfuncties van een gebied: 'In de fase waarin Rijk, provincie of gemeente functies vastlegt, geldt het principe "functie volgt peil". In de volgende alinea toegelicht door aan te geven dat bestemmingsplannen de basis zijn voor peilbesluiten. Dat is m.i. "peil volgt functie". Kunt u dit nader toelichten eventueel met een voorbeeld?

Antwoord

'Functie volgt peil' wordt in een fase voorafgaand aan het peilbesluit gehanteerd, bij het vaststellen van de ruimtelijke functies. De algemene democratie besluit hierover, het waterschap adviseert. De mogelijkheden en onmogelijkheden van het peil maken onderdeel uit van het advies.

Wanneer de functie éénmaal is vastgesteld, geldt 'peil volgt functie'. Het waterschap moet vastgestelde functies faciliteren. Als een functie van het gebied verandert, faciliteert het waterschap de gevestigde functie of zoekt een tussenvariant voor gedurende de herinrichtingsperiode.

Een voorbeeld hiervan is de Vierde Bergboezem. Daar is de functie natuur toegekend maar het gebied is nog niet volledig ingericht en bevat ook nog een gedeelte waar landbouw plaatsvindt. Daar wordt met het peilbesluit gezocht naar een peil waarbij de nieuwe functie (natuur) al zoveel mogelijk wordt gefaciliteerd binnen de mogelijkheden van het landbouwkundig gebruik. Daarnaast wordt vooruitgekeken naar het gewenste peil voor als de overgang naar natuur volledig is gerealiseerd.

4.a Zienswijze gewijzigde begroting 2019 BWB

Fractie Water Natuurlijk

Vraag

In de begrotingswijziging wordt gewerkt met een grove schatting voor een mogelijk kostenvoordeel. Hetgeen kan betekenen dat het positiever of negatiever gaat uitvallen. Hoe verwerken wij dit in onze boekhouding?

Antwoord

De 1e begrotingswijziging 2019 zorgt voor een lagere bijdrage van de deelnemers van indicatief structureel € 176.000 per jaar. (lagere bijdrage waterschap € 60.000 per jaar). Deze verlaging wordt meegenomen in managementletter 2019-1 van het waterschap. Het definitieve financieel effect van de taakuitbreiding van gemeente Breda zal bij de jaarrekening 2019 op basis van nacalculatie zichtbaar worden.

4.b Vestigen zakelijke rechten transportleidingen

Fractie Ongebouwd

Vraag

Bij winnend samenwerken staat vermeldt: "Bij Waterschap Aa en Maas is er een slag gemaakt om alle zakelijke rechten die uit het kadaster verdwenen zijn terug te halen en te corrigeren. Zij hebben er voor gekozen om geen nieuwe rechten te vestigen." Wat is de reden waarom Waterschap Aa en Maas geen nieuwe rechten meer vestigt?

Antwoord

Het gaat hierbij om het niet vestigen van nieuwe rechten voor bestaande leidingen. Aa en Maas zegt dat bij hun de situatie van het ontbreken van een zakelijk recht veel minder voor komt. Indien zij hiermee te maken krijgen in geval van onderhoud, dan pakken zij het vestigen van het zakelijke recht per geval op.

Bij de aanleg van nieuwe leidingen worden wel zakelijke rechten gevestigd door Aa en Maas.

Fractie VVD

Vraag

Uit de adviesnota komt naar voren dat het Kadaster kennelijk nalatig is geweest in het mee overschrijven van zakelijke rechten bij transacties. Klopt dat? Zo ja, is het Kadaster hier juridisch op aan te spreken? Zo ja, is er ook actie in die richting genomen? Zo ja, wat was de uitkomst daarvan?

Antwoord

Na de uitvoering van de eerste fase zal duidelijk zijn hoeveel gevallen het Kadaster nalatig is geweest, dit is nu nog niet in beeld. Op dat moment kan ook een afweging gemaakt worden om het Kadaster juridisch aan te spreken.

Fractie CDA

Vraag

Onder financieel risico staat dat kosten die te wijten zijn aan nalatigheden van het Kadaster, niet te verhalen zijn. Betekent die opmerking dat wij ook voor het herstellen van de omissies door het Kadaster, wij nog een rekening verwachten van het Kadaster?

Antwoord

Nee, het herstellen van de omissies die te wijten zijn aan het Kadaster komen voor rekening van het Kadaster, hiervoor worden geen kosten in rekening gebracht. De kosten (met name arbeidsuren) voor het onderzoek, de herstelverzoeken en de interne registratie zijn niet te verhalen op het Kadaster.

Fractie Water Natuurlijk

Vraag

De kosten die worden gemaakt zijn met name voor inhuur personeel. Hebben we intern dergelijke expertise niet in huis?

Antwoord

De expertise is intern aanwezig, van daaruit wordt het gehele project opgezet en aangestuurd, er is echter niet voldoende capaciteit aanwezig.

Vraag

En waarom is dit niet eerder, bij aanleg bijv., geregeld?

Antwoord

In het geval de leidingen in de gronden van andere overheden zijn aangelegd, werd het in het verleden niet noodzakelijk geacht om dit privaatrechtelijk te regelen. Bij verkoop van grond door andere overheden aan particulieren is in veel gevallen geen rekening gehouden met de aanwezigheid van de leiding en de wens van het waterschap om hier dan alsnog een zakelijk recht te vestigen.

In de meeste gevallen waarbij de leiding in eigendom van particulieren is aangelegd, is er bij aanleg wel een zakelijk recht gevestigd. Soms is dit in de kadastrale registratie verloren gegaan (bijv. door de titel zuiverende werking van een ruilverkaveling) en mogelijk te herstellen.

4.e Aanvraag uitvoeringskrediet verbeteren afvoercapaciteit waterloop Bosschenhoofd te Bosschenhoofd

Fractie Ons Water/Waterbreed
De voordelen van afkoppelen van bijna 3 ha verhard oppervlak in Bosschenhoofd voor de gemeente Halderbergen zijn:

- maakt verdere "stedelijke" ontwikkeling mogelijk;
- oplossing wateroverlast binnen de bebouwde kern;
- oplossing geurproblematiek riooloverstorten;
- niet meer hoeven realiseren retentieopgave in de buurt van het plangebied.

De voordelen voor de Gemeente zijn groot en de kosten van afkoppelen relatief klein. Daar staat tegenover dat de kosten van het verbreden van een 2 km lange waterloop c.a. aanzienlijk zijn t.w. € 840.000 met een onzekerheidsmarge van 10%. Uit de notitie blijkt dat deze kosten volledig voor rekening komen van het WBD.:

Vraag

Hoe groot zijn de financiële voordelen van het afkoppelen voor de Gemeente t.o.v. het eerdere voornemen van de Gemeente om de retentie in de buurt van het plangebied te realiseren?

Antwoord

De voordelen zijn niet alleen groot voor de Gemeente:

- Het gaat om het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak. Dit gebeurt omdat er in de bestaande situatie water op straat is. Dat afkoppelen willen wij als waterschap ook; we willen immers dat zo min mogelijk hemelwater via rioolgemaal Bosschenhoofd, daarna Bosschenhoofd-Albano naar onze overbelaste AWP gaat. Het staat los van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Daarvoor moet retentie aangelegd worden ter plaatse waarbij schoon hemelwater niet op de riolering komt;
- Het oplossen van de geurproblematiek heeft ook te maken met dat er benedenstrooms van de overstorten geen goed te onderhouden categorie A waterloop van het waterschap ligt. Dat is onze verantwoordelijkheid. Die overstorten liggen er al heel lang.

De gemeente Halderberge heeft een financiële bijdrage geleverd voor de aanleg van Albano 4 gebaseerd op het oppervlak dat hierin opgevangen zou worden. Dit afkoppelplan is in het project waterloop Bosschenhoofd opgenomen.

Vraag

Is bij de voorbereiding van het project ook gesproken over de relatief hoge kosten van de omleiding van het water door het WBD naar de retentievoorziening Albano 4?

Antwoord

Ja, maar er is een bewuste afweging gemaakt om het water via deze waterloop af te voeren in plaats van via een andere route, omdat er meerdere knelpunten mee worden aangepakt.

Vraag

Is het financiële voordeel voor de Gemeente in relatie tot de hoge uitvoeringskosten voor WBD onderwerp geweest van de onderhandelingen met de Gemeente?

Antwoord

De rol of bijdrage van de gemeente is besproken; De gemeente betaalt de kosten van de retentieopgave voor het afkoppelen in Albano 4. Voor het overige zijn wij van mening dat we geen bijdrage van de gemeente kunnen vragen. Het waterschap wil graag dat de gemeente afkoppelt zodat er minder schoon water naar de zuivering komt. Ook is het onze wens om niet af te voeren naar waterloop 2 vanwege de waterbergingsopgave die het waterschap daar heeft. De huidige onderhoudstoestand van waterloop 1 is de verantwoordelijkheid van het waterschap.

Vraag

Wat is de algemene lijn bij samenwerking met gemeenten wat betreft de verdeling van kosten en kostenbesparingen van partijen?

Antwoord

De algemene lijn is dat elke partij de kosten op zich neemt die voor zijn/haar rekening komen; zo staat de gemeente aan de lat voor kosten mbt aanpassing rioleringssysteem en het waterschap voor kosten ten behoeve van aanpassing watersysteem. Daar waar de scheidslijn niet helder is te trekken (kosten modellering) worden de kosten 50-50 verdeeld. Het komt ook voor dat de gemeente grond inbrengt en het waterschap de maatregel bekostigt.

Vraag

Was het WBD verplicht om mee te werken aan deze oplossing van het afkoppelen van verhard oppervlak nu samenwerking per saldo erop neer komt dat de uitvoeringskosten vooral terecht komen bij WBD?

Antwoord

Het waterschap wil graag dat de gemeente afkoppelt zodat er minder schoon water naar de zuivering komt. Ook is het onze wens om niet af te voeren naar waterloop 2 vanwege de waterbergingsopgave die het waterschap daar heeft. Het is de wens van het waterschap geweest dat het afgekoppelde water via deze categorie A waterloop afgevoerd zou worden. De huidige onderhoudstoestand van waterloop 1 is de verantwoordelijkheid van het waterschap.

Vraag

Welke alternatieven zijn afgewogen en wat zouden hiervan de gevolgen zijn geweest voor de Gemeente en WBD in praktische en financiële zin?

Antwoord

Er is gekeken naar een retentie in de omgeving en naar een route buiten de kern

om. Deze zijn vanwege eerdergenoemde bezwaren vanuit het waterschap en gezien de geringe beschikbare ruimte afgevallen.

Fractie Bedrijven

Vraag

Bij de financiële dekking staat de tekst: "Voorlopig wordt ervan uitgegaan dat binnen programma 3000 voldoende ruimte zal zijn voor dekking."

Dit betreft een project uit de mandateringslijst 2019 (maar is niet gemandateerd), hiervoor is dan toch reeds dekking voorzien in de begroting en investeringsplan 2019 ?

Is de begroting 2019 dan geen uitwerking (inclusief dekking) van de 1^e jaarschijf uit de kadernota 2019-2028 ?

Antwoord

De zin "Voorlopig wordt ervan uitgegaan dat binnen programma 3000 voldoende ruimte zal zijn voor dekking." had verwijderd moeten worden. In een eerdere versie van de adviesnota was als datum gereed 31-03-2019 opgegeven. In dat geval waren er niet geraamde kapitaallasten geweest. Als datum gereed geldt nu 31-12-2019 zoals in de begroting 2019.

Fractie Ongebouwd

Vraag

Onder het kopje financiële dekking staat vermeldt dat in de kadernota 2019-2028 geen rekening is gehouden met deze investering. Waarom is dit niet gebeurd. De ontwerpfase was al in januari 18 gestart.

Antwoord

Ten tijde van het vaststellen van het investeringsprogramma (juni 2018) was de verwachting dat deze opgave binnen de exploitatie van Onderhoud kon worden opgepakt. Vanwege de omvang van de opgave is later in het jaar besloten er een apart project van te maken.

Fractie VVD

Vraag

Wat is de reden dat er geen rekening gehouden is met dit uitvoeringskrediet in de Kadernota 2019-2028?

Antwoord

Ten tijde van het vaststellen van het investeringsprogramma (juni 2018) was de verwachting dat deze opgave binnen de exploitatie van Onderhoud kon worden opgepakt. Vanwege de omvang van de opgave is later in het jaar besloten er een apart project van te maken.

Fractie CDA

Vraag

Bij financiële dekking is bij effect op exploitatie "n.v.t." opgenomen. Waarom?

Antwoord

De investering heeft uitsluitend kapitaallasten tot gevolg en geen andere exploitatielasten.

Vraag

Onder argument lijkt te staan, dat aanliggende eigenaren van waterloop 1 zich niet ten volle aan de verplichtingen uit waterwet en keur hebben gehouden. Bij kanttekeningen lezen we dat er niet op gehandhaafd werd. Zijn daar bijzondere redenen voor geweest?

Antwoord

In 2004 is het huidige Waterschap Brabantse Delta ontstaan uit een fusie van vier waterschappen en een hoogheemraadschap. Alle afzonderlijke waterschappen hadden hun eigen regels die in 2008 tot een gezamenlijke Keur bijeen zijn gekomen. In de Keur kwamen alle regels wel in één lijn, maar in de praktijk voldeden de oude situaties nog niet aan de nieuwe regels. Daarom is het project SODO gestart. De "overtredingen" binnen het project Bosschenhoofd vallen onder SODO.

Vraag

Is er een rechtmatige basis om een meewerkvergoeding te verstrekken, voor het realiseren van een onderhoudsstrook, waar dat als een verplichting uit de wet/keur voortvloeit?

Antwoord

Bij het deel van de watergang wat opgewaarderd gaat worden van een A naar een B watergang is er een rechtmatige basis voor een meewerkvergoeding. Bij de bestaande A watergang is er op basis van de Keur al een onderhoudsstrook. Hier is dus geen rechtmatige basis om een meewerkvergoeding te verstrekken. Echter omdat via SODO aan de overzijde van de watergang alle overtredingen zijn gedoogd hebben we om geen draagkracht te verliezen eveneens een meewerkvergoeding verstrekt.

Vraag

Wat is de rechtmatige basis voor het uitgangspunt dat het waterschap 100% van de kosten draagt?

Antwoord

Het waterschap heeft de wettelijke inspanningsverplichting om aan de NBW normering te voldoen. Doordat er, vanwege het afkoppelen, extra water op de waterloop komt, dient het waterschap de waterloop te verbreden om aan de NBW-normering te blijven voldoen. Daarnaast is het waterschap verantwoordelijk voor het onderhoud van de watergang. In de huidige situatie is de watergang niet (goed) te onderhouden waardoor aanpassingen aan de watergang noodzakelijk zijn.

Vraag

Wij lezen dat de overstort Nassaupark langer overstort. Kan dat niet worden opgelost in dit project en het aanverwante project?

Antwoord

De gemeente koppelt het regenwater van de Margrietstraat af, waardoor de overstort minder vaak in werking zal treden. Door meer oppervlak af te koppelen zal deze situatie verbeteren.

Fractie Water Natuurlijk

Vraag

Het is de Fractie Water Natuurlijk niet duidelijk waarom in de voorgaande periode geen handhaving heeft plaats gevonden ten aanzien van onderhoud, ten aanzien van het aanbrengen van obstakels in de onderhoudsstrook. Lag hier een verantwoordelijkheid van het waterschap of was de gemeente Halderberge hier aan zet?

Antwoord

In 2004 is het huidige Waterschap Brabantse Delta ontstaan uit een fusie van vier waterschappen en een hoogheemraadschap. Alle afzonderlijke waterschappen hadden hun eigen regels die in 2008 tot een gezamenlijke Keur bijeen zijn gekomen. In de Keur kwamen alle regels wel in één lijn, maar in de praktijk voldeden de oude situaties nog niet aan de nieuwe regels. Daarom is het project SODO gestart. De "overtredingen" binnen het project Bosschenhoofd vallen onder SODO.

Vraag

Waarom liggen de kosten voor het inrichten van de afwatering uitsluitend bij het waterschap?

Antwoord

Het waterschap heeft de wettelijke inspanningsverplichting om aan de NBW normering te voldoen. Doordat er, vanwege het afkoppelen, extra water op de waterloop komt, dient het waterschap de waterloop te verbreden om aan de NBW-normering te blijven voldoen. Daarnaast is het waterschap verantwoordelijk voor het onderhoud van de watergang. In de huidige situatie is de watergang niet (goed) te onderhouden waardoor aanpassingen aan de watergang noodzakelijk zijn.

Vraag

Mogen we er vanuit gaan dat burgers die illegaal gebruik hebben gemaakt van de onderhoudsstrook geen compensatie krijgen?

Antwoord

Vanwege de eerder gelegaliseerde SODO overtredingen is over het grootste deel van het traject slechts aan één zijde van de watergang een onderhoudsstrook mogelijk. Het waterschap heeft de afgelopen jaren nagelaten deze onderhoudsstrook te gebruiken en wordt nu weer in ere hersteld. Daar waar enkel de onderhoudsstrook vrij gemaakt moet worden van begroeiing, krijgt de eigenaar een hele kleine vergoeding (€ 0,13/m²).

Vraag

Wat is de hoogte van de genoemde meewerkvergoeding?

Antwoord

De meewerkvergoeding is gebaseerd op de waarde van de grond en is daarnaast ook afhankelijk van de hoeveelheid benodigde grondoppervlak. Hoe meer grond er benodigd is, hoe lager de vergoeding/m² (gemiddeld € 60,-/m² gestaffeld: dat wil zeggen dat naar mate het perceel groter is, de vergoeding kleiner wordt.). Het betreft hier tuingrond.

Fractie Natuurterreinen

Vraag

Is hier sprake van achterstallig onderhoud en onvoldoende handhaving door het waterschap?

Antwoord

In 2004 is het huidige Waterschap Brabantse Delta ontstaan uit een fusie van vier waterschappen en een hoogheemraadschap. Alle afzonderlijke waterschappen hadden hun eigen regels die in 2008 tot een gezamenlijke Keur bijeen zijn gekomen. In de Keur kwamen alle regels wel in één lijn, maar in de praktijk voldeden de oude situaties nog niet aan de nieuwe regels. Daarom is het project SODO gestart. Hierdoor is er jarenlang geen onderhoud uitgevoerd en er is niet gehandhaafd door het waterschap.

Vraag

Wie betaalt de meewerkvergoeding aan de bewoners?

Antwoord

Het waterschap betaalt de meewerkvergoeding.

4.f

Aanvraag aanvullend krediet, Verbetering Regionale Keringen (VRK)

Fractie Ons Water/Waterbreed

Vraag

De vraag is wanneer komt deelgebied West aan de beurt? Als voorbeeld kan worden genoemd de Goudbloemsedijk in Halderberge; deze dijk is al een aantal keren opgeknapt, maar desondanks gewoon in slechte toestand! Wanneer staat deze dijk op de nominatie om verbeterd te worden en kan dit eventueel naar voren getrokken worden in de prioritering?

Antwoord

De planning is dat 31-12-2023 de regionale keringen van het deeltraject Mark, Dintel en Vliet (samenvoeging van deelgebied Oost en West) zijn versterkt. In de aanvullende toetsing in 2016/2017 is de Goudbloemsedijk alsnog goedgekeurd.

Fractie CDA

Vraag

De aannemer kon in het kansendossier voorstellen doen buiten de scope van het project. Tot hoever is die mogelijkheid geboden, qua omvang, relatie, gebied?

Antwoord

Een Inschrijver kon kansen indienen waarmee Inschrijver kon aantonen in staat te zijn boven de verplichtingen op grond van de uitvraag zoveel mogelijk bij te dragen aan de projectdoelstellingen van project VRK deelgebied Midden tegen proportionele kosten. Er dient dus een directe relatie te zijn tussen de kans en de projectdoelstellingen. Verder stond het Inschrijver vrij om een kans aan te bieden qua omvang en gebied.

Fractie PvdA

Vraag

Waarom is dit in een voorstel samengebracht? Er is immers niet voor niets sprake van een 4-tal deelprojecten VRK.

Antwoord

Er waren 4 deelprojecten, waarvan na aanvullende toetsing keringen van West en Oost gedeeltelijk zijn goedgekeurd. Vervolgens zijn de afgekeurde keringen samengevoegd tot 2 deelprojecten VRK, te weten deelproject Mark, Dintel en Vliet en deelproject Midden.

Informatie over de deelprojecten is bedoeld als achtergrondinformatie.

Vraag

Welke afweging heeft plaats gevonden om VRK oost en West samen te voegen?

Antwoord

In de DB vergadering van 27 juni 2017 zijn o.a. de resultaten van de aanvullende toetsing vastgesteld. Uit de aanvullende toetsing bleek dat 17,5 km eerder afgekeurde dijken alsnog goedgekeurd te kunnen worden. Voor de keringen langs Leursche Haven en Laaksche Vaart was een voorkeursalternatief uitgewerkt en vastgesteld door het AB in juni 2016. Voor de resterende dijkopgave wordt besloten om met 1 projectteam het ontwerpproces voor alle deelgebieden op te starten. Het dagelijks bestuur heeft ingestemd met de aanpassing van de scope.

Vraag

Hoe is SBB betrokken bij het bepalen van het voorkeursalternatief Midden?

Antwoord

SBB is uitgenodigd om deel te nemen aan het dijkinspiratieteam. SBB heeft er echter voor gekozen om slechts zeer beperkt aanwezig te zijn. SBB heeft echter wel altijd de besproken stukken toegezonden gekregen. Nadat duidelijk werd dat de dijk, die tussen de beide vaarten is gelegen en die eigendom is van SBB, binnen deelgebied Midden verbeterd gaat worden, zijn de contacten met SBB geïntensiveerd via gesprekken aan de keukentafel. In deze gesprekken is het ontwerp voor de dijk besproken en zijn de wensen van SBB geïnventariseerd. Het verbeteren van de dijk heeft de instemming van SBB.

Fractie Water Natuurlijk

Vraag

IN 2017 (Zaaknr. : 16.ZK05585/16.B0110 Kenmerk : 16IT014596) speelde een vraag met betrekking tot het keermiddel in de Laakse Vaart: de passeerbaarheid voor kleine (recreatie)vaartuigen. Water Natuurlijk vraagt zich af of de 'slimme oplossing' nu deel uit gaat maken van het VKA? Destijds (juni 2017) is aangegeven dat de aannemer hier gevraagd zou worden met creatieve voorstellen te komen.

Antwoord

Met de wensen om het keermiddel in de Laaksche Vaart passeerbaar te maken voor kleine recreatieve vaartuigen is in het ontwerp rekening gehouden. Het keermiddel in de Laaksche Vaart heeft een drempeldiepte van -1,40 m NAP en een breedte van 7,5 m.

Vraag

N.a.v. dit onderdeel: keringen verbeteren is altijd een moment om te onderzoeken of er meekoppelkansen zijn voor natuur en/of recreatie. Dat is het uitgangspunt van Brabantse Delta altijd geweest.

Het is ons opgevallen dat er bij de schouwpaden van het waterschap in de Weerij-Zuid praktisch overal verbodsborden voor het bewandelen staan.

Dit terwijl de schouwpaden toegankelijk waren voor wandelaars. Kunt u uitleg over deze nieuwe opstelling geven? Hierbij een voorbeeld.

Antwoord

Binnen het project wordt zeker rekening gehouden met meekoppelkansen. Met de omgeving is gesproken over het mogelijk maken van meekoppelkansen. Voor het aanleggen van wandelpaden was echter geen draagvlak bij de omgeving. Daarnaast zijn de keringen niet in eigendom van het waterschap. Met de eigenaren is gesproken over het realiseren van wandelpaden in het proces. De eigenaren hebben te kennen gegeven hier niet aan mee te willen werken vanwege langlopende pacht door agrariërs.

Fractie Natuurterreinen

Vraag

Hoe verhoudt het opnemen van een dijktracé uit deelproject MDV in het deeltraject Midden zich tot het participatieproces in beide deelprojecten?

Antwoord

Het gelijktijdig verbeteren van de dijk tussen de beide vaarten met het aanleggen van de keermiddelen met gemalen was tevens een wens van de omgeving. Dit omdat er slechts 1 keer in gebied sprake is van overlast tijdens de realisatiefase. Toen duidelijk werd, dat de betreffende dijk binnen deelgebied Midden meegenomen zou worden, is het omgevingsproces hierop aangepast. Stakeholders die belang hebben bij de betreffende dijk, zijn alsnog benaderd binnen deelgebied Midden, voor zover zij niet nog niet betrokken waren. Daarnaast is binnen het deelproject MDV meteen gecommuniceerd met de omgeving dat de betreffende dijk onderdeel uit zal gaan maken van deelgebied Midden.

Vraag

Wordt zowel deelproject Midden als deelproject MDV geconfronteerd met voldongen feiten met betrekking tot dit dijktracé?

Antwoord

De versterking van de kering, welke is gelegen tussen de Laaksche vaart en Leursche Haven, is door de opdrachtnemer van VRK-Midden aangeboden als kans. Het voorstel is om deze kans te verzilveren. Dit is geen confrontatie van voldongen feiten.

4.g Mandatering besluit tot vaststellen van het projectplan Waterwet Verbetering Regionale Keringen deelgebied Midden Fractie Ons Water/Waterbreed

Vraag

Het projectplan heeft tot 7 januari 2019 ter visie gelegen. Hoeveel zienswijze zijn er tegen het projectplan ingediend?

Antwoord

Binnen de zienswijzeperiode van 27 november 2018 tot en met 7 januari 2019 zijn twee zienswijzen binnen gekomen. Eén zienswijze komt van één van de grondeigenaren op wiens gronden een nieuwe dijk wordt aangelegd. Deze zienswijze is gericht op het ontwerp-Projectplan en de ontwerp-Omgevingsvergunning in de

gemeente Halderberge. De andere zienswijze komt van de uitvoerder van de werkzaamheden en is gericht op de ontwerp-Omgevingsvergunning in de gemeente Etten-Leur.

Vraag

Belemmer(t)en de zienswijze(n) de spoedige vaststelling van het projectplan?

Antwoord

De verwachting is dat vaststelling van het projectplan Waterwet in maart 2019 mogelijk is.

Vraag

Zo niet, kan het projectplan dan ter vaststelling worden geagendeerd in de AB-vergadering van 27 februari 2019?

Antwoord

Vaststelling van het projectplan waterwet in de AB vergadering van 27 februari 2019 is niet haalbaar.

De onderhandelingen met de grondeigenaar die de zienswijze heeft ingediend zijn in een vergevorderd stadium. De afspraken die hieruit voortvloeien dienen te worden verwerkt in het projectplan en in het ontwerp.

Fractie VVD

Vraag

Het plan heeft tot 7 januari jongstleden ter visie gelegen. Zijn hier nog zienswijzen uit voortgekomen? Zo ja, hoeveel en van welke inhoudelijke strekking?

Antwoord

Zie het antwoord hiervoor.

Op dit moment worden de zienswijzen bestudeerd en wordt er een nota van antwoord opgesteld. Deze is nog niet in de bestuurlijke route gebracht en besproken door het DB.

Fractie PvdA

Vraag

Kunt u conform de toezegging in de commissie WaterSystemen de ingediende zienswijzen (dan wel samenvatting daarvan) toevoegen aan het dossier (iBabs)?

Antwoord

Zie het antwoord hiervoor.

4.h

Vaststelling projectplan "EVZ boomkikker, fase III", in de gemeente Breda

Fractie VVD

Vraag

Het deelkrediet voor de uitvoering (aanvullend) wordt in een later stadium aangevraagd. Is al bekend welke omvang dit aanvullende krediet gaat krijgen?

Antwoord

De huidige investeringsprognose bedraagt € 500.000; deze prognose is gebaseerd op een kostenraming die gemaakt is in het kader van de subsidieaanvragen. Op grond hiervan bedraagt de omvang van het aanvullende krediet € 450.000

Vraag

Verder wordt gesproken over een bijdrage aan de gemeente Breda. Welke omvang heeft deze bijdrage en wat is de grondslag voor die bijdrage?

Antwoord

De bijdrage van het waterschap aan de gemeente Breda is geraamd op € 450.000. Deze bijdrage is gebaseerd op een kostenraming die gemaakt is in het kader van de subsidieaanvragen.

Fractie CDA

Vraag

Er is 11,7 ha totaal voor EVZ Boomkikker. Maar hoe lang is het traject dat nu gerealiseerd wordt, in km?

Antwoord

De totale lengte van de EVZ bedraagt 11,7 km, waarvan 7,2 km op grondgebied van de gemeente Breda ligt. Vanwege de specifieke doelsoort, wordt ingezet op een robuuste EVZ van gemiddeld 33 meter breed; daarmee omvat de totale EVZ-opgave in gemeente Breda 24 ha. Met dit projectplan wordt daarvan 10 ha EVZ gerealiseerd; omdat het om stapstenen gaat betreft het een lengte van circa 3 km.

Er resteert nog een opgave van 14 ha, overeenkomend met een lengte van ruim 4 km.

Vraag

Wanneer is zicht op de rest van het traject?

Antwoord

Alle gronden voor de EVZ zijn inmiddels beschikbaar, op één perceel na. De gemeente Breda is in gesprek met de eigenaar; wanneer er zicht is op verwerving, is niet bekend.

Vraag

Wordt de EVZ bij de oversteek van de A-58, pas gerealiseerd na de verbreding van de A-58?

Antwoord

De oversteek over de A58 maakt geen deel uit van de scope van dit project. Gemeente Breda, waterschap en provincie zijn in gesprek met Rijkswaterstaat over de faunapassage.

4.i Vaststelling projectplan "beekherstel, EVZ Reeshofweide & Lange Rekken" te Tilburg

Fractie VVD

Vraag

Is het mogelijk een beknopt toelichtend totaaloverzicht te geven van de financiën die hiermee gemoeid zijn van alle betrokken partijen (wie, wat, hoeveel)?

Antwoord

Op dit moment zijn we daarover in gesprek met de gemeente. Het gevraagde totaaloverzicht is dus nog in de maak. De prognose van de kosten Reeshofweide worden geraamd op € 2,1 mln. Deze kosten worden verdeeld over de posten "EVZ" en "beekherstel". De kosten van beekherstel, inclusief de inrichting van 10 meter van de beekoever, komen in aanmerking voor POP3-subsidie en voor een bijdrage vanuit de STUW. De EVZ-kosten komen na aftrek van de GOB-subsidie voor rekening van de gemeente Tilburg. Een en ander wordt nog verder uitgewerkt en vastgelegd in een co-financieringsovereenkomst tussen gemeente en waterschap.

Fractie CDA

Vraag

In de nota van zienswijzen wordt bij "eventuele aanpassingen" met name bij punt 10 aangegeven dat op basis van monitoring, er sprake kan zijn van adequaat peilbeheer. In hoeverre is, of wordt dat vastgelegd voor betrokkenen? Zie ook blz. 34 projectplan.

Antwoord

De zorgen die uitgesproken zijn in de zienswijze, zijn uitgebreid besproken met de agrariër. Ook de wijze waarop het waterschap daarmee om denkt te gaan (zie kolom 'eventuele aanpassingen'). Een en ander vraagt van het waterschap een pro actieve opstelling en tijdig anticiperen op situaties die mogelijk overlast kunnen veroorzaken. De meetgegevens die verkregen worden met een nieuwe meetpunt zijn daarbij van belang. De indiener van de zienswijze krijgt de Nota van Zienswijzen toegestuurd. Hij kan en mag het waterschap te allen tijden aanspreken op de toezeggingen uit deze nota.

Fractie Natuurterreinen

Vraag

Hoe verhouden de extra maatregelen om tegemoet te komen aan de bezwaren van agrariërs (tijdig verlagen van de stuw "de Rekken" en weghalen van plantengroei in de beek) zich tot de voorgestane natuurontwikkeling in en om de nieuwe beek?

Antwoord

Het tijdig verlagen van de stuw zal alleen gebeuren bij hoge afvoeren én indien de agrariërs hinder dreigen te ondervinden van die hoge afvoeren. Voor het weghalen van de begroeiing geldt hetzelfde: enkel en alleen indien de plantengroei de doorstroming te zeer belemmert en als gevolg daarvan er overlast dreigt. Het betreft overigens allemaal tijdelijke maatregelen. Dit beektraject komt ook in aanmerking voor beekherstel. In dat kader zal bezien worden in hoeverre de stuwen gehandhaafd moeten blijven.

4.j

Vaststelling projectplan Wateroverlast Grensstraat Nispen

Fractie Ons Water/Waterbreed

Vraag

Aannemende dat de problematiek een grensoverschrijdend karakter heeft (immers bij hevige neerslag zal de wateroverlast in Essen afnemen) , is de vraag of met de Vlaamse waterautoriteiten overleg is gevoerd?

Antwoord

In de initiatiefase is er met de gemeente Essen overleg gevoerd. In de projectfase is afstemming met de gemeente gezocht over de uitvoering van het plan. De gemeente Essen heeft ook een project aan de Grensloop in voorbereiding. Dit gaat m.n. over herprofilering, het verwijderen van enkele bomen in de waterloop en vernieuwing van enkele duikers.

Vraag

Zo ja, is daarbij ook over een bijdrage van onze Vlaamse waterautoriteiten en/of gemeente Essen gesproken en zo nee, waarom niet?

Antwoord

Er is niet over een bijdrage van de Vlaamse waterautoriteiten gesproken; de maatregelen komen voort uit de wateropgave die het waterschap in dat gebied heeft om aan de NBW-normen te voldoen. Hiervoor is het waterschap volledig verantwoordelijk.

Vraag

Levert handelonderneming GOVA een financiële bijdrage en zo ja, hoe groot is die?

Antwoord

GOVA heeft de kosten voor zijn eigen opgave gefinancierd De opgave die het waterschap in het gebied heeft betaalt het waterschap zelf.

Fractie CDA

Vraag

In de adviesnota is duidelijk vermeld dat GOVA een wateropgave heeft. Welk deel van het projectplan geeft invulling aan die wateropgave?

Antwoord

De opgave die GOVA heeft, maakt geen onderdeel uit van voorliggend projectplan. GOVA heeft haar opgave zelf ingevuld.

Vraag

En hoe is dat in financiële zin vertaald?

Antwoord

Doordat de opgave van GOVA niet in het projectplan is opgenomen, is er geen financiële verdeling gemaakt voor de uitvoeringskosten. Beide partijen realiseren en betalen hun eigen opgaven.

Fractie Water Natuurlijk

Vraag

In hoeverre wordt het systeem klimaatbestendiger door het hemelwater efficiënter af te voeren?

Antwoord

Klimaatbestendig maken houdt ook in het systeem bestand maken tegen zware buien om op die manier wateroverlast te voorkomen. Het watersysteem ter plaatse voldeed niet aan de NBW-normen. De berging heeft een capaciteit om te voldoen aan de NBW-norm.

Vraag

Op welke wijze draagt handelskwekerij GOVA bij aan de opvang van water i.r.t. de 'verhardingen' in het bedrijf?

Antwoord

GOVA heeft op haar eigen terrein een retentie aangelegd.

4.k

Vaststelling projectplan Wateroverlast Steenberg-Zuid

Fractie CDA

Vraag

In de nota van zienswijzen staat onder zienswijze punt 3 als antwoord dat er ook in

droge tijden voldoende water zal stromen naar de agrarische percelen. Waarop is die toezegging gebaseerd c.q. onderbouwd?

Antwoord

In de Boomvaart is een regelwerk aangebracht en in de nieuwe situatie van de doorsteek wordt ook een regelwerk aangebracht. Op deze manier zijn er voldoende mogelijkheden om water aan te voeren naar de agrarische percelen in droge tijden.

5.b

Handhavingsuitvoeringsprogramma 2019

Fractie VVD

Vraag

Zijn er nog aanvullende acties uitgezet op de twee keer in tweede instantie gerapporteerde "voldoet gedeeltelijk" predicaten?

Antwoord

In het rapport is in tegenstelling tot de vraag drie maal in tweede instantie "voldoet gedeeltelijk" gerapporteerd, met het samenvattend eindoordeel "goed".

Pagina 2 beoordelingsformulier systematisch toezicht omgevingsrecht 2018.

Afstemming van het handhavingsbeleid met de strafrechtelijke organen.

In het kader van de ambtelijke voorbereidingen voor het nieuwe beleidsplan 2020-2024 heeft inmiddels contact plaatsgevonden met het OM. Met het Openbaar Ministerie is afgesproken dat bij de totstandkoming van het beleidsplan afstemming zal plaatsvinden met deze instantie. De politie wordt eveneens bij deze afstemming betrokken. Daarmee wordt voldaan aan het gemelde verbeterpunt.

Pagina 3 beoordelingsformulier .

Afstemming met 'het strafrecht' over samenwerking en afstemming inclusief afspraken over gegevensuitwisseling.

In het in de loop van dit jaar op te stellen beleidsplan zal deze samenwerking en afstemming verder inzichtelijk worden gemaakt. Op bestuurlijk vlak is er al een afspraak gemaakt over een jaarlijks overleg tussen de dijkgraaf en de officier van justitie. Daarnaast loopt er op tactisch/operationeel niveau een casusoverleg strafrecht, waarbij zaken aan de orde komen tussen OM, politie, OMWB en overige handhavingspartners. Het gaat daarbij om strafrechtelijke zaken die zich op het werkterrein bevinden van verschillende handhavingsinstanties. Binnen de Avg wordt informatie actief uitgewisseld waarmee ook aan dit verbeterpunt wordt voldaan.

Pagina 7 beoordelingsformulier .

Rapportage over afspraken die door bestuursorganen onderling en met de organen die belast zijn met de strafrechtelijk handhaving zijn gemaakt. In hoeverre hebben de activiteiten bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen.

Bij het opstellen van de evaluatie HUP wordt hier aandacht aanbesteed.

Bij het formuleren van de doeleinden in het op te stellen nieuwe beleidsplan zullen wij nagaan of wij doelen kunnen stellen, waarbij kan worden geëvalueerd of en in hoeverre het handhavingsinstrument heeft bijgedragen aan die doeleinden.

Het op de juiste wijze uitvoering geven aan de desbetreffende wettelijke bepalingen is voor ons in zekere zin ook een zoektocht geweest en is de Landelijke HandhavingsStrategie leidend.

Fractie Water Natuurlijk

Vraag

Er zijn bij meerdere organisaties handhavers actief in het buitengebied. Zowel 'grijze' als 'groene'. Denk aan SBB e.a.

Werken deze allen inmiddels samen? Ook in de zin van bevoegdheden in elkaars gebieden? Of hoe wordt er gewerkt aan optimale /maximale samenwerking?

Antwoord

Met de handhavers van SBB (Staatsbosbeheer) en Samen Sterk In Brabant zijn er tactische en operationele contacten om samenloopzaken gezamenlijk op te pakken. Daarbij is er actieve samenwerking met SSIB om bv gezamenlijk controles uit te voeren en af te stemmen. Er zijn geen bevoegdheden wederzijds toegekend, bij casus die daarom zou vragen zet het waterschap eigen specifieke vakspecialisten in om de gestelde doelen te bereiken.

De optimale samenwerking wordt gestuurd door de prioritering die vanuit het

uitvoeringsprogramma en Beleidsplan is aangegeven. In basis betekent dat dat de beschikbare capaciteit van het waterschap op waterrelevante feiten wordt ingezet. Door bij b.v. gezamenlijke acties vanuit het waterbeheer deze specifieke kennis in te brengen versterken we het handnavingsnetwerk en wordt capaciteit effectief ingezet

8

RONDVRAAG

Fractie PvdA

Het betreft het baggeren van de sloot langs de Dr Materlaan in Oosterhout-Zuid. De sloot is destijds aangelegd om het landgoed Oosterheide te beschermen. Deze sloot is aan de oostkant en westkant verbonden met het kanaal door Oosterhout. De gemeente Oosterhout heeft enige tijd geleden het beheer van de sloot overgedragen aan het waterschap Brabantse Delta.

Vraag

Is het waterschap op de hoogte van de problematiek en van de kwetsbaarheid van deze sloot?

Antwoord

Ja, sinds de zomer van 2018 is een eerste contact geweest tussen de ecooloog van het waterschap en de boswachter. Ten behoeve van de baggerwerkzaamheden is een quick-scan Flora en Fauna uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat de watergang de soorten Krabbenscheer en Zwanenbloem bevat. In de nabijheid zijn ook de Kamsalamander en Alpenwatersalamander aangetroffen. Op basis van het overleg in de zomer 2018 is geadviseerd om de voorgenomen werkzaamheden in afstemming met Natuurmonumenten uit te voeren. Maatregelen ter bescherming van de aanwezige flora en fauna zijn opgenomen in het Flora en Fauna werkprotocol.

Het waterschap is voornemens om de watergang af te waarderen naar een categorie B watergang. Hierdoor komt het beheer en onderhoud te liggen bij de aanliggende perceelseigenaren, zijnde Natuurmonumenten en de gemeente Oosterhout.

Vraag

Is er overleg met Natuurmonumenten en met name met de boswachter om de zeldzame planten en vissen te beschermen?

Antwoord

Ja, er heeft nauwe afstemming met Natuurmonumenten plaatsgevonden over de uit te voeren baggerwerkzaamheden. Er heeft een veldbezoek plaatsgevonden aan de projectlocatie met vertegenwoordigers van het waterschap, aannemer en Natuurmonumenten. Tijdens dit veldbezoek zijn specifieke afspraken gemaakt over de uitvoeringswijze en benodigde beheersmaatregelen gezien de aanwezige soorten. De beheersmaatregelen en afgesproken werkwijze is beschreven in het Flora en Fauna werkprotocol van de aannemer van het baggerwerk. Er zijn echter volgens het vigerende natuurbeleid geen zeldzame planten en dieren aanwezig in de sloot. Dit is recentelijk wederom aangetoond dmv een natuuronderzoek.

Vraag

Is de ingehuurd baggeraar op de hoogte van deze kwetsbaarheid en van de genoemde problematiek?

Antwoord

Ja, er heeft nauwe afstemming met Natuurmonumenten plaatsgevonden over de uit te voeren baggerwerkzaamheden. Er heeft een veldbezoek plaatsgevonden aan de projectlocatie met vertegenwoordigers van het waterschap, aannemer en Natuurmonumenten. Tijdens dit veldbezoek zijn specifieke afspraken gemaakt over de uitvoeringswijze en benodigde beheersmaatregelen gezien de aanwezige soorten. De beheersmaatregelen en afgesproken werkwijze is beschreven in het Flora en Fauna werkprotocol van de aannemer van het baggerwerk. Er zijn echter volgens het vigerende natuurbeleid geen zeldzame planten en dieren aanwezig in de sloot. Dit is recentelijk wederom aangetoond dmv een natuuronderzoek.

Vraag

Is er overleg met de gemeente Oosterhout i.v.m. de problematiek rond de riooloverstorten in Oosterhout-Zuid, die op de sloot lozen?

Antwoord

Ja, naar aanleiding van de baggerwerkzaamheden heeft Natuurmonumenten het waterschap en de gemeente gevraagd om de werking van de riooloverstorten en het watersysteem te bespreken. Dit overleg staat gepland in februari van dit jaar.

Projectplannen en mededelingen aangemeld ter bespreking

Agendapunt	Onderwerp	door	Fractie
4g	Mandatering Projectplan VRK deelgebied Midden		CDA
4h	Vaststelling projectplan "EVZ boomkikker, fase III",		VVD
4i	Projectplan EVZ Reeshof Lange Rekken		CDA, Natuurterreinen
4j	Vaststelling projectplan Wateroverlast Grensstraat Nispen		Ons Water/Waterbreed, CDA, Water Natuurlijk
5a	Brabants Mozaiek		Water Natuurlijk
5b	Handhavingssuitvoeringsprogramma 2019		VVD

Openstaand actiepunt vanuit het AB 28 november 2018

Eerste Partiele herziening keur

Mevrouw Bonthuis: Voorzitter, wij zijn een beetje verbaasd over hoe dit nu geagendeerd wordt, want het grootste deel hiervan hebben wij in mei op onze tafel gehad, uitgezonderd de tekst dat de inspraakreacties geen aanleiding geven tot herziening. Ons gaat het erom dat wij deze partiële herziening moeten bekijken in een breder kader, namelijk van de beleidsregels en algemene regels en die missen wij hier. Onze collega's van De Dommel en Aa en Maas hebben ze wel in een keer gehad en dat vind ik toch wat meer hout snijden. Dan kunnen wij iets beter sturen op de hoofdlijnen waar het ons om gaat. Als ik deze partiële herziening langs deze beleids- en algemene regels leg, dan valt mij op dat de herziening en de algemene regels nog erg zijn ingegeven door het denken vanuit te veel water. Wij hebben de droge zomer en herfst en winter nog vers in het geheugen en ik zou de oproep willen doen, enerzijds is de oproep om de beleidsregels en algemene regels binnenkort te agenderen en met een andere bril te kijken naar de keur en misschien naar het volgende agendapunt, de peilen, omdat als je met de bril kijkt van een tekort aan water, dan gaan sommige dingen er anders uitzien. Ik zal een voorbeeld noemen. Er staat nu in de algemene regels dat als er vervangende nieuwbouw plaats moet vinden, dan wordt dat niet beschouwd als een toename van verhard oppervlak en hoeft je geen vergunning aan te vragen voor het weggeleiden van regenwater of het afkoppelen. Dat is een minimale variant, want misschien wordt de situatie slechter. Waarom zetten wij niet een intensivering op het vasthouden van water? Een ander voorbeeld is dat bij uitbreiding van het verharde oppervlak tot 2.000 m² er geen vergunning hoeft te worden aangevraagd, daarboven wel. Door de droogte zoeken wij allemaal naar het vasthouden van water en dan is een grens van 2.000 m² bebouwd oppervlak erg veel. Ik roep op om hier breder naar te kijken met de bril van droogte en klimaatverandering.

De heer De Jong: De Brabant brede keur is vastgesteld in 2015 en dit is de eerste partiële herziening in het traject, 2,5 jaar na de vaststelling van de keur. Wij zitten in een traject en gaan wij dit doortrekken, dan worden er weer zaken opgehaald en zullen nieuwe zaken in de volgende herziening worden meegenomen. Wij zitten ook op een anders spoor, de Omgevingswet waar deze regels ook een rol in moeten krijgen. Daarvoor is een projectgroep samen met de Brabantse waterschappen en regionale overheden aan het werk. Dat is het moment om herzieningen te plaatsen. Het traject van vaststelling van de Omgevingswet is uitgesteld van 2019 tot 2021. Ik zal de vragen van mevrouw Bonthuis over de algemene en beleidsregels schriftelijk beantwoorden.

Antwoord

Het vaststellen van de keur is een bevoegdheid van het algemeen bestuur. Het vaststellen van beleidsregels en algemene regels is een bevoegdheid van het dagelijks bestuur. Om die reden wordt alleen de keur formeel ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur. Dat neemt niet weg dat het algemeen bestuur altijd kennis kan nemen van de algemene regels en beleidsregels. De tijdslijn is bij alle waterschappen hetzelfde geweest. Alleen verschillen wel de interne afspraken tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur tussen de waterschappen, en zijn er verschillen in wat en hoe er bevoegdheden door het algemeen bestuur zijn gedelegeerd aan het

dagelijks bestuur. Daarin heeft elk waterschap een eigen bestuurlijke autonomie. Dat kan leiden tot verschillende manieren van aanbieden van stukken.